

Резюме

Це дослідження конкурентного ринку описує та аналізує електроенергетичний сектор України з точки зору конкуренції.

Масштабна агресія Росії проти України перевернула життя українського народу та економіку країни, а також серйозно вплинула на її електроенергетику. Питання, пов'язані з конкурентним функціонуванням ринків електроенергії, були відсунуті на другий план нагальною потребою забезпечити постачання електроенергії державним установам, побутовим споживачам та бізнесу. Це не означає, що конкуренція та забезпечення її дотримання не відіграють жодної ролі під час війни. Багато видів економічної діяльності можуть і повинні розвиватися на ринкових засадах і з дотриманням принципів та законів, що регулюють конкуренцію.

Враховуючи те, що ситуація в Україні кардинально змінилася, обсяг і фокус цього дослідження були скориговані. Поглиблений аналіз динаміки ринку став недоцільним або неможливим через постійні зміни кон'юнктури ринку й відсутність достовірної та актуальної інформації, яку можна було б перевірити.

Дослідження містить детальний опис та оцінку нормативно-правової бази, в рамках якої функціонують ринки електроенергії в Україні. Тому основна увага приділяється питанням, які, ймовірно, залишаться актуальними, коли Україна почне відбудовуватися після війни.

Загальна структура ринку електроенергії в Україні дуже схожа на структуру ринків електроенергії в Європейському Союзі, де існує чітке розмежування між конкурентними та неконкурентними видами діяльності. Передача та розподіл електроенергії підпадають під останню категорію, що є виправданим з огляду на їхні характеристики природної монополії та відповідає міжнародній практиці. Законодавство, що регулює ринки електроенергії, визнає виробництво, оптове та роздрібне постачання електроенергії конкурентними видами діяльності. Однак, спеціальне законодавство та регуляторні втручання значно зменшують можливості для конкуренції на всіх сегментах ринку електроенергії.

В окремих сегментах оптового ринку ціни стримуються лімітами, які обмежують ринкове ціноутворення та спотворюють цінові сигнали. Ціни, які відображають попит і пропозицію, мають вирішальне значення для конкурентного виробництва електроенергії і є основним фактором, що впливає на інвестиційні рішення щодо нових генеруючих потужностей. Цінові обмеження також є перешкодою для глибшої інтеграції з ринком електроенергії ЄС, оскільки вони несумісні з об'єднанням ринків (ринків «на добу наперед» та внутрішньодобових ринків).

На роздрібному ринку регульовані ціни для побутових споживачів перешкоджають появі конкуренції для значної частини споживачів. Поетапна відмова від регульованих цін у поєднанні з підтримкою вразливих верств населення сприятиме розвитку конкуренції в цьому сегменті ринку та кращому використанню обмежених фінансових ресурсів. Це також забезпечить відповідні стимули для економного використання електроенергії.

Електроенергетична інфраструктура в Україні зазнала значної шкоди внаслідок повномасштабної агресії з боку Росії. Ремонт електромереж та електростанцій потребуватиме значних інвестицій. Швидше за все, знадобляться нові електростанції для заміни пошкоджених, які не підлягають відновленню, а в довгостроковій перспективі – для покриття очікуваного зростання споживання. Виробництво електроенергії з відновлюваних джерел енергії є сталою і все більш економічно ефективною альтернативою електростанціям, що працюють на викопному паливі. Хоча метою має бути мобілізація ринкових інвестицій, підтримка з боку держави та міжнародної спільноти буде необхідною – принаймні на початкових етапах реконструкції.

Зрештою, інтеграція з енергетичними ринками ЄС залишається політичним пріоритетом для України. Синхронізація з Континентальною європейською енергосистемою є важливим кроком у цьому напрямку. Збільшення потужності імпорту та експорту сприяє підвищенню безпеки постачання та має потенціал для значного посилення конкуренції на ринку електроенергії. Щоб скористатися усіма перевагами синхронізації, Україна має прийняти необхідні ринкові правила ЄС та працювати над об'єднанням ринків.

From:

Competition Market Study of Ukraine's Electricity Sector

Access the complete publication at:

<https://doi.org/10.1787/f28f98ed-en>

Please cite this chapter as:

OECD (2023), "Резюме", in *Competition Market Study of Ukraine's Electricity Sector*, OECD Publishing, Paris.

DOI: <https://doi.org/10.1787/c44b60de-uk>

This document, as well as any data and map included herein, are without prejudice to the status of or sovereignty over any territory, to the delimitation of international frontiers and boundaries and to the name of any territory, city or area. Extracts from publications may be subject to additional disclaimers, which are set out in the complete version of the publication, available at the link provided.

The use of this work, whether digital or print, is governed by the Terms and Conditions to be found at <http://www.oecd.org/termsandconditions>.